

Pārtikas un veterinārais dienests

VALSTS GALVENAIS PĀRTIKAS UN VETERINĀRAIS INSPEKTORS

Peldu iela 30, Rīga, LV-1050, tālr. 67095230, fakss 67322727, e-pasts pvd@pvd.gov.lv, www.pvd.gov.lv

RĪKOJUMS

Rīgā

01.04.2016.

Nr.

62

Par grozījumiem VGPVI rīkojumā Nr.115

Sakarā ar izmaiņām veterināro pakalpojumu izmaksu aprēķinā, nosaku:

1. Izteikt ar 2015. gada 28.jūlija Valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora rīkojumu Nr.115 „Par Āfrikas cūku mēra apkarošanas un uzraudzības plāna apstiprināšanu” apstiprināto „Āfrikas cūku mēra apkarošanas un uzraudzības plānu” jaunā redakcijā.
2. Pārtikas un veterinārā dienesta teritoriālo struktūrvienību vadītājiem:
 - 2.1. iepazīstināt valsts pilnvarotos praktizējošos veterinārārstus ar šo rīkojumu un tā pielikumu;
 - 2.2. nodrošināt valsts pilnvaroto praktizējošo veterinārārstu iesniegto izmaksu aprēķinu izvērtēšanu un pieņemšanu, kā arī nodrošināt to apkopošanu kopsavilkuma pārskata formā saskaņā ar šo rīkojumu apstiprinātā Āfrikas cūku mēra apkarošanas un uzraudzības plāna 2. un 3.pielikumu.
3. Rīkojums stājas spēkā ar 2016. gada 1. aprīli.
4. Kontroli par rīkojuma izpildi uzdodu Veterinārās uzraudzības departamenta direktoram.

Pielikumā: „Āfrikas cūku mēra apkarošanas un uzraudzības plāns” uz 13 lpp., t.sk.

1. pielikums “ĀCM riska zonas” uz 1 lp.
2. pielikums „Āfrikas cūku mēra apkarošanas un uzraudzības plāna ietvaros veikto veterināro pakalpojumu izmaksu aprēķins” uz 1 lpp.
3. pielikums „Āfrikas cūku mēra apkarošanas un uzraudzības plāna ietvaros veikto veterināro pakalpojumu izmaksu kopsavilkums” uz 1 lpp.

Valsts galvenā pārtikas
un veterinārā inspektora pienākumu izpildītāja

K. Lamberga

M. Seržants, 67027586

Kopija: PVD TSV,
PVD Resursu vadības departaments
ZI „BIOR”

Āfrikas cūku mēra apkarošanas un uzraudzības plāns

1. Notikumu hronoloģija

Pirmais saslimšanas gadījums ar ĀCM tika apstiprināts 2014. gada 26. jūnijā (ĀCM vīrusa klātbūtne apstiprināta ar reāla laika PQR metodi) meža cūkām un mājas cūkai Krāslavas novadā.

Latgales reģions

Pirmie ĀCM gadījumi meža cūku populācijā un pirmais uzliesmojums mājas cūkām tika reģistrēti 2014. gada jūnija beigās Dagdas novadā pie robežas ar Baltkrieviju.

26. jūnijā Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides institūta „BIOR” (turpmāk BIOR), kas ir ĀCM nacionālā references laboratorija (turpmāk – NRL) Latvijā, apstiprināja pirmos ĀCM gadījumus trīs atrastām beigtām meža cūkām Dagdas novada Ķepovas pagastā.

No 2014. gada jūnija līdz gada beigām Latgales reģionā pavisam tika ziņots par 25 ĀCM uzliesmojumiem cūku novietnēs (24 – nelielās piemājas novietnēs un vienā – komerciāla tipa cūku novietnē ar 196 cūkām) un 93 ĀCM gadījumiem meža cūkām.

Vidzemes reģions

18. jūlijā Valkas novadā NRL apstiprināja ĀCM vīrusu vienai trīs gadus vecai atrastai beigtai meža cūkai Valkas novada Ērgemes pagastā.

18. jūlijā NRL apstiprināja ĀCM vienam kuilim un trīs sivēnmātēm nelielā saimniecībā (ar 56 cūkām) Valkas novada Ērgemes pagastā (apmēram 1 km no pirmās meža cūkas atrašanās vietas). Cūku nogalināšana, inficētās novietnes sākotnējā tīrīšana un dezinfekcija tika veikta 19. jūlijā.

No 2014. gada 18. jūlija līdz 2014. gada beigām Valkas reģionā pavisam tika ziņots par septiņiem ĀCM uzliesmojumiem mājas cūku novietnēs un 110 ĀCM gadījumiem meža cūku populācijā.

7. augustā Madonas novadā NRL apstiprināja ĀCM vīrusu divām atrastām beigtām meža cūkām Madonas novada Ļaudonas pagastā. Beigtos dzīvniekus labības novākšanas laikā - rudzu lauka vidū atrada zemnieks.

No 2014. gada 7. augusta līdz 31. decembrim Madonas novada Ļaudonas pagastā pavisam bija apstiprināti 14 ĀCM gadījumi meža cūku populācijā.

2015. gadā meža cūku saslimšanas gadījumi tika konstatēti visās iepriekš inficētajās teritorijās, kā arī tām pieguļošajās teritorijās, tādējādi palielinot inficēto zonu lielumu.

2. Epidemioloģiskie izmeklējumi un apsvērumi:

Līdz 2014. gada beigām Āfrikas cūku mēris (ĀCM) bija apstiprināts 217 meža cūkām un 32 mājas cūku novietnēs (lielākoties nelielās piemājas saimniecībās).

2015. gadā ĀCM konstatētas 1048 meža cūkām, un 10 mājas cūku novietnēs.

Epidemioloģiskie konstatējumi meža cūku populācijā

Latgales reģions

Pirmie ĀCM apstiprinātie gadījumi meža cūkām un mājas cūkām tika reģistrēti 2014. gada jūnija beigās pie robežas ar Baltkrieviju.

Jūnija beigās, kad tika reģistrēti pirmie saslimšanas gadījumi ar ĀCM, inficētās meža cūkas tika atrastas nosacīti divās kopās, kur viena no tām atradās tieši pie robežas ar Baltkrieviju – Dagdas novada Ķepovas pagastā, otra - apmēram 6 km no robežas, Indras pagastā. ĀCM tika apstiprināts atrastām beigtām meža cūkām Krāslavas novadā, lielākā daļa gadījumu tika atklāti apmēram 20 km joslā Baltkrievijas pierobežā.

Sprīžot pēc līdzšinējiem novērojumiem, var pieņemt, ka slimība Latvijā nonākusi no Baltkrievijas ar meža cūkām un vai inficētiem gaļas produktiem maija beigās vai jūnija sākumā.

Vidzemes reģions

Pirmais, 2014. gada 17. jūlijā atklātais ĀCM gadījums Valkas novadā tika konstatēts trīs gadus vecai meža cūkai, un līdz 13. augustam tika atklātas vēl sešas inficētas meža cūkas. Visticamāk ĀCM vīruss tika ievazāts ar meža vai mājas cūku gaļu vai blakusproduktiem no ĀCM skartā Latgales reģiona.

Madonas novads atrodas apmēram 150 km no Krāslavas novada. Madonas novadā (2014. gada 5. augustā) atrada piecas ar ĀCM inficētas meža cūkas. Beigtos dzīvniekus rudzu laukā ražas ievākšanas laikā atrada zemnieks. Tā kā dzīvnieku mirstīgās atliekas nebija svaigas, var pieņemt, ka dzīvnieki inficējās jūlija vidū/beigās, kad palielināta vīrusa aktivitāte tika novērota arī Krāslavas/Dagdas novados. Tomēr joprojām nav skaidrs, kā ĀCM vīruss sasniedza Madonas novadu. Visticamāk ĀCM vīrusu nelikumīgi ievazāja ar meža /mājas cūku gaļu vai kontaminētu medību aprīkojumu no ĀCM infekcijas skartajiem reģioniem.

Limbažu novada Umurgas pagastā 2015. gada 5. martā tika atrastas piecas ar ĀCM inficētas meža cūkas.

2015. gada laikā ĀCM izplatījās, līdz šim neskartās teritorijās, kā dabīgo barjeru iezīmējot Daugavu, kas sadala Latviju - no ĀCM brīvajā teritorijā un ĀCM ierobežojumu zonās.

Slimības izplatības temps pieauga pavasara-vasaras sezonā, kas sakrīt ar periodu, kad meža cūku populācija ir skaitliski lielākā un attiecīgi meža cūku migrācija un dzīvnieku savstarpējā kontaktēšanās visaugstākā.

Līdz 2016. gada 31. martam – ĀCM ir skāris 53 Latvijas novadu, 222 pagastu un divu pilsētu teritorijas.

Epidemioloģiskie konstatējumi mājas cūku populācijā

ĀCM uzliesmojumi mājas cūkām tika reģistrēti Krāslavas, Dagdas novados un Valkas novadā.

Saslimšana, galvenokārt, tika konstatēta nelielās, piemājas novietnēs (līdz trim cūkām). Skaitliski vislielākā ĀCM skartā novietnē bija 196 cūkas. Gandrīz visu slimības uzliesmojumu gadījumā ziņotāji par saslimšanu bija dzīvnieku īpašnieki (pasīvā uzraudzība) – jau ļoti agrīnā infekcijas stadijā, kad aizgaldā tika konstatēts vismaz viens slimis dzīvnieks. Laboratoriskie izmeklējumi apstiprināja, ka infekcija novietnē izplatījās ļoti lēni. Secīgi, pēc ĀCM apstiprināšanas, visas novietnē esošās cūkas tika nogalinātas.

Tā kā gandrīz visi uzliesmojumi notika novados, kur tika atrastas arī ar ĀCM inficētās meža cūkas, acīmredzama kļūst epidemioloģiskā saikne starp inficētajām meža cūkām un mājas cūkām. Tā kā nelielajās piemājas saimniecībās nebija nodrošināti pietiekami stingri biodrošības pasākumi, vīrusa izplatīšanās no meža cūkām uz mājas cūkām un otrādi bija neizbēgama. Virtuves atlieku izbarošana cūkām, kā arī nekontrolēta cilvēku pārvietošanās, rada galveno vīrusa izplatības risku, īpaši nelielajās piemājas saimniecībās.

Secinājumi par ĀCM uzliesmojumiem cūku novietnēs:

- īsā laika periodā (apmēram sešās nedēļās) tika konstatēti vairāki ĀCM uzliesmojumi mājas cūkām nelielās piemājas saimniecībās. Ņemot vērā epidemioloģisko izmeklējumu rezultātus, šie uzliesmojumi nebija savstarpēji saistīti (ar dažiem izņēmumiem), no kā var secināt, ka notika vairāki, laika ziņā - aptuveni vienlaicīgi vīrusa ievazāšanas ceļi mājas cūku novietnēs.
- vairāki ĀCM uzliesmojumi īsā laika periodā varētu būt saistīti ar augstu ĀCM vīrusa koncentrāciju apkārtējā vidē, kas arī ir iemesls paaugstinātai meža cūku mirstībai;
- nepietiekami stingru bioloģiskās drošības pasākumu ievērošanu piemājas saimniecībās var uzskatīt par galveno iemeslu, kāpēc ĀCM uzliesmojumi netika novērsti;
- vīrusa izplatīšanās novietnē notika lēni - ĀCM skartajās novietnēs tika atklāta tikai viena vai dažas inficētas cūkas.

2015. gadā ĀCM saslimšanas gadījumi tika konstatēti 10 mājas cūku novietnēs (213 cūkām) laika posmā no 16. jūnija līdz 9. septembrim – augstākā riska periodā. Cūku saslimšana konstatēta iepriekš inficētajās teritorijās Latgalē un Vidzemē. Visās skartajās novietnēs inficēšanās saistīta ar būtiskiem trūkumiem biodrošības pasākumu ievērošanā. Pateicoties PVD veiktajām biodrošības pārbaudēm cūku novietnēs, cūku saslimšana 2015. gadā, salīdzinot ar 2014. gadu (32 novietnes), samazinājusies trīs reizes.

3. Karantīnas teritorijas un riska zonu noteikšana

Karantīnas teritoriju nosaka Valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors, apmēram 8 km rādiusā ap katru primāri apstiprināto ĀCM saslimšanas gadījumu meža cūkām. Karantīnas teritorijas platība parasti nav mazāka par 200 km² un to nosaka atbilstoši mazākā administratīvā iedalījuma – pagasta – robežām.

Riska zonas tiek apstiprinātas ar Eiropas Komisijas Īstenošanas Lēmumu – 2014/709/ES „par dzīvnieku veselības kontroles pasākumiem saistībā ar Āfrikas cūku mēri dažās dalībvalstīs”..

Ierobežojumu teritorija

Ņemot vērā ĀCM epidemioloģisko situāciju, Latvijā nosaka karantīnas teritoriju ar trim riska zonām:

- III riska zona tiek noteikta, ja ĀCM ir konstatēts gan mājas, gan meža cūku populācijā;
- II riska zona tiek noteikta, ja ĀCM ir konstatēts tikai meža cūku populācijā;
- I riska zona ir noteikta ap III vai II riska zonu, kā buferjosla vai arī risks pastāv tāpēc, ka meža cūku populācija atrodas tuvu infekcijas avotam.

ĀCM riska zonas skatīt 1. pielikumā.

ĀCM III riska zonu nosaka balstoties uz:

- 1) epidemioloģisko un laboratorisko izmeklējumu rezultātiem meža cūkām un mājas cūkām;
- 2) ņemot vērā ĀCM pozitīvo meža cūku ģeogrāfisko izplatību;
- 3) dabiskās barjeras (lielākās upes un ūdenstilpnes, purvājus, maģistrālos nožogotos autoceļus);
- 4) mežacūku populācijas blīvumu un to migrācijas ceļus;
- 5) drošo attālumu – līdz pat 40 km ap vietu, kur tika atklātas ar ĀCM inficētas meža cūkas;
- 6) 2004. gada 17. februāra Ministru kabineta noteikumos Nr.83 “Āfrikas cūku mēra likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” noteiktajām aizsardzības (3 km) un uzraudzības (10 km) zonām ap ĀCM infekcijas skartajām mājas cūku novietnēm;

ĀCM II riska zona tiek noteikta balstoties uz:

- 1) epidemioloģisko un laboratorisko izmeklējumu rezultātiem meža cūkām;
- 2) ņemot vērā ĀCM pozitīvo meža cūku ģeogrāfisko izplatību;
- 3) dabiskās barjeras (lielākās upes un ūdenstilpnes, purvājus, maģistrālos nožogotos autoceļus);
- 4) mežacūku populācijas blīvumu un to migrācijas ceļus;
- 5) drošo attālumu – līdz 40 km ap vietu, kur tika atklātas ar ĀCM inficētas meža cūkas;

I riska zona (buferzona) tiek noteikta ap III un II riska zonām.

Karantīnas teritorijās pārsvarā ir nelielas novietnes, kur cūkas tiek turētas galvenokārt personīgam patēriņam vai vietējam tirgum, bet II un III riska zonās arī atsevišķas komerciāla tipa saimniecības. Uz šī plāna sagatavošanas datumu ĀCM karantīnas teritorijā (I-III riska zonā) bija 5429 novietnes ar 116 355 cūkām.

III riska zonā ir 2891 novietnes (29729 cūkas), no tām komerciāla tipa novietnes 69 (19929 cūkas).

II riska zonā ir 2195 novietnes (42309 cūkas), no tām komerciāla tipa novietnes 57 (33584 cūkas).

I riska zonā ir 343 novietnes (44317 cūkas), no tām komerciāla tipa novietnes 8 (42663 cūkas)

Ir aplēsts, ka ĀCM skartajās teritorijās (II un III riska zonās) ir apmēram 17 000 meža cūku, bet I riska zonā apmēram 3 000 meža cūku.

4. Preventīvie pasākumi un slimības uzraudzības programmas, ĀCM apkarošanai – meža cūku populācijā

4.1. Aktīvā un pasīvā uzraudzība

Paraugi, izmeklēšanai uz ĀCM tiek ņemti saskaņā ar „Āfrikas cūku mēra diagnostikas rokasgrāmatu”, (IV nodaļas, pielikuma H daļa), kas ir apstiprināta ar 2003. gada 26. maija Komisijas lēmumu 2003/422/EK un Valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora rīkojumu Nr.24. (05.02.2016.) "Par nomedīto un atrasto beigto meža cūku paraugu noņemšanas, ķermeņu apzīmēšanas un apmaksas kārtību".

ĀCM II un III riska zonā jāizmeklē visas nomedītās vai atrastās beigtās meža cūkas uz ĀCM vīrusa genoma (RL PĶR) un antivielu (ELISA) klātbūtni.

No nomedītajām meža cūkām izmeklējuma veikšanai jānoņem nesarecējušu asiņu paraugs (50 - 100 ml). Nomedīto meža cūku ķermeņi medniekiem ir jāuzglabā, līdz tiek saņemti laboratorisko testu rezultāti. Ja rezultāti apstiprina ĀCM vīrusa genoma vai antivielu klātbūtni, cūku ķermeņi jāiznīcina.

Paraugus no nomedītām meža cūkām noņem PVD veterinārie inspektori, valsts pilnvarotie veterinārārsti vai mednieki.

Paraugus no atrastajām beigtajām meža cūkām ņem PVD veterinārie inspektori vai valsts pilnvarotie veterinārārsti.

ĀCM I riska zonā un no ĀCM brīvajā Latvijas teritorijā ĀCM uzraudzība un paraugu ņemšana balstīta uz pasīvo uzraudzību. Sakarā ar ĀCM draudiem visā Latvijas Republikas teritorijā, paraugi tiek ņemti no visām atrastajām beigtām, ceļu satiksmes negadījumos notriektām vai nomedītām (ar slimības pazīmēm) meža cūkām izmeklēšanai uz ĀCM vīrusa genoma (RL PĶR) un antivielu (ELISA) klātbūtni.

Paraugus ņem PVD veterinārie inspektori vai valsts pilnvarotie veterinārārsti.

ĀCM I riska zonā nomedītām meža cūkām asins paraugi jāizmeklē uz ĀCM vīrusa genoma (RL PQR) un antivielu (ELISA) klātbūtni, ja meža cūkas ķermeņi vai tās gaļu vai pārstrādes produktus paredzēts izvest no ĀCM I riska zonas.

4.2. Medības un datu apkopošana

ĀCM riska II un III zonās medības ar traucēšanu (dzinējiem) ir aizliegtas izņemot, ar Valsts meža dienesta saskaņojumu, ja medību vadītājs nodrošina medību higiēnas (biodrošības) pasākumu ieviešanu un ievērošanu.

Lai kontrolētu meža cūku populāciju, visā Latvijas teritorijā tiek ierobežota meža cūku piebarošana ziemas periodā (2013. gada 17. decembra Ministru kabineta Noteikumi Nr. 1483). Noteikumu galvenie punkti ir šādi:

- barības izvietošana uz zemes ir aizliegta;
- barošanai drīkst izmantot tikai barotavas ar dozatoru;
- kopējais barības apjoms ziemas sezonā (oktobris-februāris) nedrīkst pārsniegt 400 l uz 1000 ha.

Lai esošajā situācijā maksimāli ierobežotu slimības izplatību, nepieciešama meža cūku skaita samazināšana visā Latvijas Republikas teritorijā. Kā viens no efektīvākiem paņēmieniem meža cūku populācijas samazināšanai ir pastiprinātas un selektīvas sieviešu kārtas meža cūku īpatņu medības.

Medniekiem medību blakusproduktus (ādas, iekšējos orgānus u.c.) aizliegts atstāt mežā. Blakusprodukti, tajā skaitā beigto meža cūku līķi jāiznīcina, nogādājot PVD izvietotajos blakusproduktu savākšanas konteineros vai aprokot, vai sadedzinot tam piemērotā vietā.

Pēc medībām jādezinficē medību aprīkojums un autotransports, kas ir bijis saskarē ar meža cūku un var radīt slimības izplatīšanās risku.

Par katru nomedītu vai atrastu beigtu meža cūku tiks dokumentēta sekojoša informācija:

- ģeogrāfiskā atrašanās vieta, kur dzīvnieks nomedīts vai atrasts beigts;
- datumu, kad dzīvnieks nomedīts vai atrasts beigts;
- personu, kas nomedīja vai atrada dzīvnieku;
- dzīvnieka vecumu un dzimumu;
- konstatētie slimības simptomiem, ja tādi bijuši;

5. Preventīvie pasākumi un slimības uzraudzības programma – mājas cūku populācijā

ĀCM riska zonās tiks nodrošināta dzīvnieku novērošana un slimības uzraudzības pasākumi:

1. visas slimās vai nobeigušās cūkas, kurām klīniski nevar izslēgt ĀCM, ir jāizmeklē uz ĀCM klātbūtni saskaņā ar ĀCM diagnostikas rokasgrāmatā noteikto kārtību.

Pēkšņa dzīvnieka nāve var būt viena no pirmajām novērotajām klīniskajām pazīmēm.

Galvenās klīniskās un patologanatomiskās pazīmes, kas liecina par ĀCM ir:

- a) drudzis (visu vecumu cūkām), kas parasti beidzas ar dzīvnieku nobeigšanos;
- b) drudzis kombinācijā ar hemorāģiskām pazīmēm - asiņošanas un asins izlijumi (petehijas) limfmezglos, nierēs, liesā (kas ir palielināta un tumša, īpaši akūtu formu gadījumā) un urīnpūslī.

2. Ja slimām cūkām nevar izslēgt ĀCM, tad dzīvniekiem ņem paraugus laboratoriskai izmeklēšanai saskaņā ar ĀCM diagnostikas rokasgrāmatā noteikto kārtību. Tajā skaitā arī tām cūkām, kuras tiks kautas pašpatēriņam.

Paraugus ņem valsts pilnvarotie veterinārārsti un PVD inspektori.

3. Cūku klīniskā izmeklēšana un termometrija jāveic cūkām, kuras ir:

- a) slimas vai anorektiskas;
- b) nesen ievestas no reģioniem, kur apstiprināti ĀCM uzliesmojumi;
- c) bijušas saskarē ar ĀCM slimām vai aizdomīgām cūkām; vai kurām ir bijusi saskare ar potenciāliem ĀCM vīrusa avotiem;
- d) cūkas, no kurām jau ir paņemti paraugi un veikti seroloģiski izmeklējumi uz ĀCM klātbūtni, bet šo testu rezultāti neizslēdz ĀCM;

4. Lai izslēgtu ĀCM, asins paraugus laboratoriskiem izmeklējumiem no aizdomīgajām cūkām ņem no katras aizdomīgās, slimās vai beigtās cūkas virusoloģiskajiem izmeklējumiem.

5. Dzīvnieku (cūku) īpašniekiem un/vai turētājiem nekavējoties jāinformē apkalpojošais veterinārārsts vai PVD inspektors, ja rodas aizdomas par saslimšanu ar ĀCM.

6. Visām novietnēm, kurās tiek turētas cūkas, ir jānodrošina 2015. gada 19. jūnija Ministru kabineta Noteikumu Nr. 291 „Noteikumi par biodrošības pasākumu kopumu dzīvnieku turēšanas vietām” noteikto pasākumu ieviešana un ievērošana.

7. PVD veic visu cūku novietņu kategorizāciju, atkarībā no cūku skaita un turēšanas mērķa, novietnes tiek iedalītas:

- a) komerciālas saimniecības/novietnes;
- b) nekomerciālas saimniecības/ novietnes (dzīvnieki tiek turēti-pašpatēriņam);

PVD veic regulāras pārbaudes visās cūku saimniecībās (tostarp piemājas saimniecībās), lai pārbaudītu biodrošības prasību ievērošanu, kā to nosaka 2015. gada 19. jūnija Ministru kabineta Noteikumu Nr. 291 „Noteikumi par biodrošības pasākumu kopumu dzīvnieku turēšanas vietām”.

Cūku novietnēs, kas atrodas no ĀCM brīvajā zonā, pārbaudes tiek veiktas reizi gadā.

Cūku novietnes, kuras atrodas ĀCM I, II un III riska zonās, pārbaudes tiks veiktas divreiz gadā (otro pārbaudi var neveikt, ja divās pārbaudēs pēc kārtas nav konstatētas neatbilstības. Atkāpe neattiecas uz sekojošām novietnēm:

- cūku novietnes ar dzīvnieku skaitu virs 1000, kuras atrodas ĀCM I, II un III riska zonā;

- cūku novietnes, kuras atrodas ĀCM II un III riska zonās un no kurām ved cūkas ārpus šīm zonām.

Dzīvju cūku un cūkgaļas izcelsmes produktu pārvietošanai, tai skaitā ārpus ĀCM ierobežojumu teritorijām, ir jāatbilst EK Īstenošanas lēmumā 2014/709/ES noteiktajām prasībām.

Pasākumu ieviešana un administratīvie jautājumi

6.1. Administratīvie jautājumi

- Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) ir atbildīgs par dzīvnieku veselības uzraudzību un kontroli.
- PVD teritoriālās struktūrvienības (TSV) – veic PVD funkcijas – dzīvnieku infekciju slimību uzraudzību, kontroli, novēršanu un izskaušanu noteiktās Latvijas Republikas teritorijās.
- Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts „BIOR” – veic nacionālās references laboratorijas funkcijas attiecībā uz dzīvnieku infekciju slimību diagnostiku.
- Valsts meža dienests – ir atbildīgs par medību kontroli un datu ievākšanu par meža dzīvnieku populācijām.
- Pašvaldības organizē un nodrošina atrasto beigto meža cūku līķu savākšanu un iznīcināšanu.
- Vietējo krīzes centru veido vietējās pašvaldības, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Valsts policijas, Valsts vides dienesta, Pārtikas un veterinārā dienesta, Valsts meža dienesta u.c. organizāciju pārstāvji, un tas organizē un koordinē dzīvnieku infekciju slimību uzliesmojumu kontroli un to seku izskaušanu attiecīgajā teritorijā.
- ĀCM ekspertu grupu vada PVD un to veido Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides institūta „BIOR” (NRL), Valsts meža dienesta, meža biologu, Latvijas Cūku audzētāju asociācijas, VAS „Latvijas valsts meži” un Latvijas Mednieku savienības pārstāvji. Regulāru grupas biedru sanāksmju laikā tiks analizēti epidemioloģiskie dati, lai ieteiktu izmaiņas/uzlabojumus ĀCM likvidēšanas plānā.

6.2. Informatīvie jautājumi

- PVD regulāri informē Eiropas Komisiju (ziņojumi ADNS (angl.val. – *animal disease notification system*) sistēmā) un OIE (WAHIS sistēmā) par ĀCM situāciju un veiktajiem slimības likvidēšanas pasākumiem.
- PVD rīko sanāksmes veterinārārstiem, Valsts meža dienesta personālam, mednieku asociācijām un vietējo pašvaldību pārstāvjiem par aktuālo situāciju ar ĀCM un nepieciešamajiem slimības likvidēšanas pasākumiem noteiktajās skartajās teritorijās.
- PVD īsteno kampaņas presē, radio un televīzijā - sabiedrības informēšanai.

- PVD ir sagatavojis videoklipus/filmas/ bukletus vispārējai sabiedrības informēšanai, tai skaitā lauksaimniekiem un medniekiem un regulāri veic informatīvās kampaņas
- PVD ir sagatavojis bukletus un brošūras cūku īpašniekiem/audzētājiem/medniekiem par ĀCM un KCM un regulāri veic informatīvās kampaņas.

7. Valsts pilnvaroto praktizējošo veterinārārstu apmaksas kārtība:

ĀCM apkaršanas un uzraudzības plānā paredzētos pakalpojumus, saskaņā ar PVD norādījumiem veic praktizējošie veterinārārsti, kuri ir noslēguši ar PVD pilnvarojumu līgumu par ĀCM apkaršanas un uzraudzības plāna ietvaros veikto veterināro pakalpojumu paredzēto pakalpojumu veikšanu;

7.1. Pēc pakalpojumu veikšanas valsts pilnvarotais praktizējošais veterinārārsts aizpilda „Āfrikas cūku mēra apkaršanas un uzraudzības plāna ietvaros veikto veterināro pakalpojumu izmaksu aprēķinu” (2. pielikums). Izmaksu aprēķinu paraksta gan valsts pilnvarotais praktizējošais veterinārārsts, gan dzīvnieka īpašnieks/turētājs (ja pakalpojumu sniedz mājas cūku novietnē);

7.2. Valsts pilnvarotais praktizējošais veterinārārsts (komersants) iepriekšējā mēnesī aizpildītos izmaksu aprēķina (2. pielikums) oriģinālus iesniedz attiecīgajā PVD TSV (kopijas paturot sev) līdz katra mēneša 5. datumam;

7.3. PVD TSV vadītājs nodrošina valsts pilnvaroto praktizējošo veterinārārstu iesniegto izmaksu aprēķinu pieņemšanu, izvērtēšanu un apkopošanu. Pēc pilnvaroto praktizējošo veterinārārstu (komersantu) iesniegto izmaksu aprēķinu izvērtēšanas un apkopošanas PVD TSV vadītājs nodrošina rīkojuma „Āfrikas cūku mēra apkaršanas un uzraudzības plāna ietvaros veikto veterināro pakalpojumu izmaksu kopsavilkuma” (3.pielikums) aizpildīšanu un nosūtīšanu PVD VUD;

7.3. Izmaksu kopsavilkums jānosūta PVD VUD uz e-pasta adresi: dzisud@pvd.gov.lv vai pa faksu (faksa Nr. 67027475) līdz katra mēneša 8. datumam;

7.4. PVD VUD Dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības daļa pieņem un apkopo PVD TSV iesūtītos izmaksu kopsavilkumus un iesniedz PVD Resursu vadības departamenta (RVD) Finanšu un grāmatvedības daļā līdz katra mēneša 10. datumam;

7.5. PVD RVD Finanšu un grāmatvedības daļa, pamatojoties uz iesūtītajiem izmaksu kopsavilkumiem, veic naudas pārskaitījumus uz valsts pilnvaroto praktizējošo veterinārārstu (komersantu) norādītajiem bankas kontiem. Izmaksa skaidrā naudā nav pieļaujama;

7.6. Ja valsts pilnvarotais praktizējošais veterinārārsts (komersants) ir juridiska persona vai reģistrējies Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļu maksātāju reģistrā, tad apmaksu tiek veikta, pamatojoties uz PVD RVD Finanšu un grāmatvedības daļā iesniegto rēķinu;

7.7. PVD RVD Finanšu un grāmatvedības daļa normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un termiņos sagatavo un attiecīgajā Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā struktūrvienībā

iesniedz pārskatus par valsts pilnvarotajiem praktizējošajiem veterinārārstiem izmaksātajām ar iedzīvotāju ienākumu nodokli apliekamajām summām, kas nav saistītas ar darba attiecībām.

Pielikumā:

- 1.pielikums: ĀCM riska zonās iekļauto administratīvo teritoriju saraksts.
- 2.pielikums “Āfrikas cūku mēra apkarošanas un uzraudzības plāna ietvaros veikto veterināro pakalpojumu izmaksu aprēķins”
- 3.pielikums “Āfrikas cūku mēra apkarošanas un uzraudzības plāna ietvaros veikto veterināro pakalpojumu izmaksu kopsavilkums”

ĀCM riska zonas

ĀCM III riska zona:

Aglonas novads, Alojas novads, Beverīnas novads, Burtnieku novads, Ciblas novads, Dagdas novads, Daugavpils novads, Kārsavas novads, Krāslavas novads, Limbažu novada Viļķenes, Pāles un Katvaru pagasts, Ludzas novads, Mazsalacas novads, Naukšēnu novads, Preiļu novads, Rēzeknes novads, Riebiņu novads, Rūjienas novads, Salacgrīvas novada Ainažu un Salacgrīvas pagasts, Strenču novads, Valkas novads, Vārkavas novads, Viļānu novads, Zilupes novads, republikas nozīmes pilsēta Daugavpils, republikas nozīmes pilsēta Rēzekne.

ĀCM II riska zona:

Aizkraukles novads, Aknīstes novads, Alūksnes novads, Apes novads, Baltnavas novads, Balvu novads, Cēsu novads, Cesvaines novads, Ērgļu novads, Gulbenes novads, Ilūkstes novads, Jaunpiebalgas novads, Jēkabpils novads, Kocēnu novads, Kokneses novads, Krimuldas novads, Krustpils novads, Lielvārdes novads, Limbažu novada Skultes, Vidrižu, Limbažu un Umurgas pagasts, Līvānu novads, Lubānas novads, Madonas novads, Ogres novada Krapes, Ķeipenes, Lauberes, Madlienas, Mazozolu, Meņģeles un Taurupes pagasts, Pārgaujas novads, Pļaviņu novads, Priekuļu novads, Raunas novads, Rugāju novads, Salacgrīvas novada Liepupes pagasts, Saulkrastu novads, Sējas novads, Skrīveru novads, Smiltenes novads, Varakļānu novads, Vecpiebalgas novads, Viļakas novads, republikas pilsēta Jēkabpils, republikas pilsēta Valmiera.

ĀCM I riska zona:

Ādažu novads, Amatas novads, Carnikavas novads, Garkalnes novads, Ikšķiles novads, Inčukalna novads, Jaunjelgavas novads, Ķeguma novads, Līgatnes novads, Mālpils novads, Neretas novads, Ogres novada Suntažu un Ogresgala pagasts, Ropažu novads, Salas novads, Siguldas novads, Vecumnieku novads, Viesītes novads.

Āfrikas cūku mēra apkarošanas un uzraudzības plāna ietvaros veikto veterināro pakalpojumu izmaksu aprēķins

Valsts pilnvarots praktizējošais veterinārārsts: _____
vārds, uzvārds, sertifikāta Nr., tālruņa Nr., komersanta nosaukums,

_____ adrese

Dzīvnieka īpašnieks: _____
Novietnes reģistrācijas Nr., uzņēmuma nosaukums, reģistrācijas Nr., adrese

Aprēķina sastādīšanas datums _____

N.p.k.	Pakalpojuma veids	Vienas vienības izmaksas, EUR*	Vienību skaits	Kopējā summa, EUR
Mājas cūkām				
1.	Veterinārārsta vizīte, t.sk., dokumentu aizpildīšana, transporta izmaksas, biodrošības pasākumu ievērošana (vienas vizītes izmaksas)	15.00		
2.	Dzīvnieka klīniskā izmeklēšana (viena dzīvnieka izmeklēšana)	0.71		
3.	Asins parauga ņemšana vienam dzīvniekam	1.00		
Meža cūkām				
1.	Veterinārārsta vizīte, t.sk., dokumentu aizpildīšana, transporta izmaksas, biodrošības pasākumu ievērošana (vienas vizītes izmaksas)	25.00		
2.	Audu parauga ņemšana	5.00		
3.	Asins parauga ņemšana vienam dzīvniekam	1.00		
Kopā:				

* - vienības izmaksas norādītas, ietverot normatīvajos aktos noteiktos nodokļus

Dzīvnieku īpašnieka/turētāja paraksts: _____
(paraksta atšifrējums)

Valsts pilnvarota praktizējoša veterinārārsta paraksts, zīmogs:

Aprēķins pieņemts PVD _____ pārvaldē 20 ____ .gada _____
datums, mēnesis

Aprēķinu apstiprina: _____

Aprēķinam piešķirts
Nr.:

Valsts veterinārais inspektors (zīmogs, paraksts)

PVD finanšu un grāmatvedības daļas atzīmes:

Atskaites periods: _____ gads, mēnesis
 Apstiprinu: PVD _____ pārvaldes vadītājs
 zīmogs, paraksts

**Āfrikas cūku mēra apkarošanas un uzraudzības plāna ietvaros
 veikto veterināro pakalpojumu izmaksu kopsavilkums**

N.p.k.	Valsts pilnvarota praktizējoša veterinārārsta vārds, uzvārds (komersanta nosaukums)	Izmaksu aprēķinam pieskaitāmais Nr.	Mājas cūkām		Meža cūkām			Summa kopā, EUR
			Vizīte (-s), EUR	Dzīvnieka klīniskā izmeklēšana, EUR	Vizīte (-s), EUR	Asins parauga noņemšana, EUR	Asins parauga parauga noņemšana, EUR	
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
KOPĀ								

Valsts veterinārā inspektora vārds, uzvārds vai spiedogs:

vārds, uzvārds

paraksts

Zīmogs: